

Berija-dokumentumok

[1]

Mit javasolt Berija a magyar
vezetésnek?¹

1953. augusztus 21.

M. A. Szuszlov feljegyzése G. M. Malenkovnak L. P. Berija a magyar vezetésnek tett javaslatáról²

Rákosi Mátyás elvt., aki gyógykezelésre és pihenésre érkezett hozzánk, találkozott az SZKP KB Osztályának munkatársával, Mosetovval és beszámolt róla, hogy a magyarországi Államvédelmi Hatóság egykori vezetőjének, Péter Gábornak a letartóztatásával kapcsolatban a Szovjetunió Belügyminisztériumának vonalán [sic!] 1953 júniusában a SZU BM négy munkatársát vezényelték Magyarországra a Péter Gábor ügyében folyó nyomozás lefolytatására. Az egyik munkatárs, Tyiskov elvt. Gerő Ernő elvt-nak azt a kívánságot

adta át, hogy Magyarország belügyminiszterének legyen egy helyettese, aki a szóbanforgó szovjet munkatársak közül kerül ki. Mint Rákosi elvt. közölte, ezt a kérdést a MDP KB szűkkörű vezetése is megvitatta és a véleménycserét követően Gerő elvt.-t bízták meg azzal, kérdezze meg Tyiskovot, hogy a javaslat személy szerint tőle, vagy Moszkvától származik-e.

A beszélgetés során Rákosi elvt. arra célzott, vajon ez a javaslat nem a népellenesség Berijától származott-e a szovjet kormány megkerülésével.

Munkatársi beszámoló L. P.
Berija ajánlatáról

1953. augusztus 19.

Szigorúan titkos
Malenkov elvtársnak

Az SZKP KB Osztálya augusztus 18-án behívatta a SZU BM munka-

társát, Tyiskov elvt.-at, aki közölte, hogy valóban Berija megbízatását hajtotta végre, amikor Gerő elvt.-sal közölte, hogy kívánatos lenne a magyar belügyminiszter első helyetteséül egy szovjet [belügyi] munkatársat megtenni. Tyiskov közlése szerint, mielőtt átadta volna Berija javaslatát magyar barátainknak, állítólag véleményt cserélt a kérdésről a SZU BM magyarországi munkatársával, Ivanov elvt.-sal és egyikük sem értette, milyen helyzetbe kerül a SZU BM magyarországi tanácsadója, ha a magyar belügyminiszterhelyettes szovjet munkatárs lesz. Ivanov és Tyiskov elvt.-ak erről jelentést tettek Berijának, aki utasította Tyiskovot, hogy azt a kívánságot tolmácsolja a magyaroknak, hogy a SZU BM tanácsadójának és a miniszterhelyettesnek a tisztségét vonják össze.

Ezen kívül, mint azt Tyiskov elvt. közölte, Berijától utasítást kapott, hogy javasolja magyar barátainknak: forduljanak a szovjet kormányhoz azzal a kéréssel, hogy küldjenek szovjet munkatársat a magyar Belügyminisztérium helyettesi posztjára, ő, Berija, pedig majd támogatja a kérést. Tyiskov, állítása szerint tolmácsolta Gerőnek ezt a kérést.

Úgy vélem, célszerű volna Rákosi elvt.-at tájékoztatni arról, hogy a SZU BM magyarországi munkatársai által tett javaslatra a magyar belügyminiszterhelyettesi posztnak szovjet munkatárssal történő betöltésére a

szovjet kormány tudta nélkül került sor és a legcsekélyebb mértékben sem élvezzi támogatását.

M. Szuszlov

A SZU BM munkatársa, Tyiskov feljegyzése Berija javaslatáról a magyar belügyminisztérium strukturális átalakítására

1953. augusztus 19.

Szigorúan titkos

No 539/k

G. M. Malenkov elvtársnak

Mellékelten küldöm a SZU BM 2. Főigazgatóságának munkatársa, Tyiskov elvt. nevére érkezett jelentését.

Sz. Kruglov

Szigorúan titkos

Sz. Ny. Kruglov elvtársnak

Ez év júniusában, budapesti kiküldetésem alkalmával, amikor a Magyar Dolgozók Pártja határozatot fogadott el a magyar kormány átszervezéséről, ezen belül a magyar Belügyminisztérium és az Államvédelmi Hatóság összevonásáról, felhívott Berija és azt javasolta, hogy a SZU BM magyarországi tanácsadójával, Ivanov elvt.-sal együtt mindketten minden lehetséges módon működünk együtt az új belügyminiszterrel, Gerő elvt.-sal a minisztérium meg-

szervezésében. Egyidejűleg Berija azt javasolta, ajánljuk föl Gerőnek, hogy a magyar belügyminiszter első helyettesének nevezzen ki egy szovjet csekistát (sic! – Sz. Á.)

Megvitatva a kérdést Ivanov elvt-sal arra a következtésre jutottunk, hogy ez az intézkedés nem volna célszerű, arról már nem is beszélve, hogy egy magyarul nem is értő szovjet ember kinevezése miniszterhelyettesnek okot adna rá, hogy a Szovjetuniót Magyarország belügyeibe való beavatkozással vádolják, magyar barátaink számára pedig módot adna, hogy a magyar szervek munkájában előforduló hiányosságokért és visszáságokért a mi képviselőnkre háríthassák a felelősséget, ami a SZU BM magyar BM mellett működő tanácsadójának helyzetét megnehezítené.

Úgy határoztunk, hogy mielőtt Gerő elvt-sal beszélünk, újból jelentést teszünk és kifejtjük benne véleményünket, amit meg is tettünk. Berija azt válaszolta rá, hogy a következő változatot terjesszük elő: a SZU BM főtanácsadója azonos lenne a magyar BM miniszterhelyettesével. Hogy erre miért van szükség, arra Berija nem adott magyarázatot.

Az ismételt utasítást követően én és Ivanov elvt. a Gerő elvt-sal a magyar BM leendő struktúrájáról folyó megbeszélésünkön felvetettük előtte az ötletet, úgy adva elő, mint saját javaslatunkat. Gerő elvt. erre azt vá-

laszolta, hogy természetesen örömmel töltené el, ha helyettese egy megbízható szovjet elvtárs lenne, de nem biztos benne, hogy a szovjet kormány elfogadná ezt, mivel amikor ők (a magyarok) nemrég néhány, korábban a GUSZIMZ-hoz tartozó gyár szovjet igazgatójának magyarországi megbízatása meghosszabbítását kérték, elutasították ezt. Megállapodtunk, hogy megtudom Berija véleményét a javaslatunkról és értesíteni fogom róla Gerő elvt-at. Amikor Gerő elvt-sal folytatott beszélgetésünket jelentettük Berijának, utasított minket, hogy adjuk át Gerő elvt-nak, támogatni fogja a magyar kormány kérését. Ezt Gerő elvt-sal is közöltük, mire azt válaszolta, hogy a kérdést meg fogja vitatni az MDP KB-ja. Gerő elvt. a kérdésre Budapestről történt elutazásomig (július 7-ig) nem tért vissza, én pedig nem tartottam szükségesnek, hogy emlékeztessem őt rá. Mi több, elutazásomig minden miniszterhelyettesét magyar jelöltek közül választotta ki és ezekről a jelölésekről kikérte az én és a SZU Belügyminisztériuma főtanácsos-helyettesének, Kirszanov elvtársnak a véleményét, ami után úgy ítélt meg, hogy a magyar elvtársak a kérdést a maguk részéről lezárták tekintik. Annak idején nem tulajdonítottam jelentőséget ennek az ügynek, sőt, meg is feledkeztem róla, annál is inkább, mert beszélgetések szintjén maradt és magyar

barátaink semmilyen konkrét lépést nem tettek.

Berijának az a javaslata, hogy a magyar belügyminiszter első helyettesének a SZU Belügyminisztériumának munkatársát nevezzék ki, jelenleg abból a szempontból lehet érdekes, hogyan akarta kiterjeszteni befolyását és ellenőrzését a népi demokratikus országokra.

Ezt jelenthetem az Ön megkeresésére.

A. Tyiskov

[2]

**G. M. Malenkovnak az SZKP KB
Elnökségének ülésén mondott
felszólalásához
készült nyersfogalmazvány³**

[Legkésőbb 1953. június 26-án
készülhetett]

A BERIJA-KÉRDÉS MEGOLDÁSÁHOZ

[A papírlap hátoldalán: „Malenkov archívumából a 179. leltári szám alatt”]

10. sz. jegyzőkönyv 1953. június 26-án

Ellenségeink az MVD [Belügyminisztérium] szerveit a párt és a kormány fölé akarták helyezni. A feladat az, hogy az MVD [Belügyminisztérium] szerveit a párt és a kormány szolgálatába állítsuk, hogy ezeket a

szerveket a párt kontrolja alá helyezzük. Ellenségeink bűnös céljaikra akarták felhasználni az MVD szerveit. A feladat az, hogy hasonló bűncselekmények megismétlődésének egyszer s mindenkorra elejét vegyük. Az MVD szervei az államapparátus rendszerében olyan helyet foglalnak el, ahol leginkább nyílik lehetőség a hatalommal való visszaélésre. A feladat az, hogy megakadályozzuk a visszaélést a hatalommal.

Nagyszabású átalakításra [peresztrojkára] van szükség; a módszerek megjavítására; agentúrára; a pártszerevség meghonosítására.

A Bizottság [Állambiztonsági Bizottság – Sz. Á.] befelé az ellenségre irányítja tekintetét – kifelé védi a barátainkat – a felderítést rendbe hozni

Belügy – feladat – (lágereket átvizsgálni...)

1. tények – Ukrajna, Litvánia, Lettország

Szükségesek-e ilyen intézkedések

Mi lett a vége ennek, amikor kezdtük a dolgot felfogni? Az MVD igitotta helyre a pártot és a kormányt. KB – a második helyre került

2. A Belügyminiszter posztja Berijé lett – erről a posztról ellenőrzése alá vonja a pártot és a kormányt. Ez hatalmas veszélyeket rejt magában, ha nem javítjuk ki most, azonnal.

3. Ami helytelen és egyebek.

Bíróság – előkészíteni.

Különleges tanácskozás.

Tények

a magyar kérdés – Mi nem beszélünk össze előre [mármint Berijával – Sz. Á.]. (Még jobban kiemelni ezt!)

Németország – egy csekistát odaküldeni? vagy egy vezetőt [értsd: a pártvezetésből valakit – Sz. Á.] küldjünk?

Helyénvaló ez? – nem!

Az ellentmondást nem tűrő hangnak véget kell vetni

4. Izoláltságunk, körütekintéssel kell lenni. Levél Molotovról?

Egymás ellen hangolásunk!

Monolit kollektívára van szükség és ez meg is van!

5. Hogyan javítható ki:

a) a Belügy vezető posztját másnak kell adni (Kruglov + KB)

A testőrség irányítása – KB

Reggeltől estig egy lépést sem tehetett az ember ellenőrzés nélkül

A mi őrszemélyzetünk – kinek-kinek a magáé, aszerint akit őriz (feljelentések nélkül)

Sztálin elvt. idején elégedetlenek voltunk

A lehallgatások megszervezése – KB – kontrollja alatt

Az elvtársak nem lehettek biztosak benne ki hallgat le kit?

b) Felmenteni őt [értsd: Beriját] a [SZU Minisztertanácsa] elnökhelyettesi posztja alól és kinevezni kőolajipari miniszternek”

Későbbre!

c) Különleges Bizottság – a Minisztériumba Szaburov és Hruscsov

d) A KB Elnöksége – fontos kérdésekben hozott döntések – a titkár, az Elnök aláírásával

ez és ez a döntés született

[3]

L. P. Berija levele
az SZKP KB-hoz⁴

1953. július 1.

Malenkov elvtársnak

Kedves Georgij!

Az elmúlt számomra súlyos négy nap során alaposan átgondoltam mindent, aminek köze volt hozzám az SZKP KB plénuma óta eltelt utóbbi hónapokban, mind a munka terén, mind a személyesen köztem és a KB elnökségéből néhány elvtárs között kialakult kapcsolatokat illetően és ténykedéseimet a legkeményebb kritikának vettem alá, élesen elítélve magamat.

Különösen súlyos és megbocsát-hatatlan veled szembeni viselkedésem, és ez száz százalékgig az én vétkem. A többi elvtárral együtt én is teljes erőbedobással és energikusan fogtam munkához azzal az egyetlen gondolattal, hogy mindent, ami csak lehetséges, elkövessék, hogy ne bukjunk el mindnyájan Sztálin elvtárs nélkül és hogy tetteikkel támogassam a KB új vezetését és a

Kormányt. A KB és a Kormány utasításainak megfelelően, megerősítve a Belügyminisztérium vezetését és helyi szerveit, a Belügyminisztérium a te tanácsodat követve és bizonyos kérdésekben Ny. Sz. Hruscsov elvt. tanácsa szerint egy sor figyelmet érdemlő politikai és gyakorlati javaslatot terjesztett a KB és a Kormány elé, úgyis mint: az orvosok rehabilitálását, Grúziában az úgynevezett mingrél nemzeti központ ügyében letartóztatottak rehabilitálását és a Grúziából törvénytelenül kitelepítettek hazaengedését, az amnesztiát, a paszport-rendszer felszámolását, a párt vonalának a nemzetiségi politika terén és a Litván SZSZR-ben, Nyugat-Ukrajnában és Nyugat-Belorusziában végrehajtott megtorló akciók során bekövetkezett torzulások helyrehozását, de teljesen jogos a te kritikád és Ny. Sz. Hruscsov kritikája és a KB Elnökségéből más elvtársak kritikája arra a helytelen kívánságomra, hogy a KB határozatokkal együtt kerüljenek kiküldésre a Belügyminisztérium jelentései [dokladnije zapiszki]. Természetesen ezzel egyszersmind bizonyos fokig le is értékeltük a KB által hozott határozatok [jelentőségét] és az a megengedhetetlen helyzet alakult ki, mint ha a Belügyminisztérium korrigálná Ukrajna, Litvánia és Beloruszia Kommunista Pártjai KB-it, miközben [valójában] a Belügyminisztérium szerepe csak az SZKP KB és a

Kormány utasításainak végrehajtására korlátozódhat. Nyíltan meg kell mondanom, hogy a jelentések [dokladnije zapiszki] kiküldése részemről ostobaság és politikai meggondolatlanság volt, annál is inkább, hogy te eltanácsoltál ettől. Viselkedésem a KB Elnökségének és a Minisztertanácsnak az ülésein nagyon gyakran helytelen és megengedhetetlen volt és nyugtalanságot keltett, szükségtelenül nyers modorom [izlisnyaja rezkoszty] pedig, mai fejjel – átgondolva és megértve – azt mondanám, megengedhetetlen gorombaságba és arcátlanságba csapott át Ny. SZ. Hruscsov és Ny. A. Bulganyin elvtársakkal szemben a német kérdés tárgyalásakor, ebben vitathatatlanul vétkes vagyok és rászolgállok a legkomolyabb kritikára. Ugyanakkor, ahogy Ti mindannyian, én is igyekeztem az elnökség elé vinni a kérdés helyes megoldására tett javaslataimat, mind a koreai, mind a német kérdésben, mind az Eisenhowernek és Churchillnek címzett válasznál, a török és az iráni ügyekben és így tovább. Ugyancsak semmivel nem menthető viselkedésem [posztupok] a magyar elvtársak fogadásán. Nagy Imrét nem nekem, vagy másnak, hanem neked kellett volna javasolni, ehelyett idióta módon én ugrottam elő vele, ezen kívül pedig helyes észrevételek mellett sok szabadságot engedtem meg magamnak, túl fesztelenül viselkedtem, amiért persze

megérdemlem, hogy jó alaposan le-
hordjanak. (...) Levelem elején már
elmondtam, hogy bűnös vagyok ve-
led szemben, mert nem voltam képes
helyén kezelni magamat, [nye szumel
szebja posztavity] amit meg kellett
volna tennem, ez legkevésbé megbo-
csátható hibám. Annál bosszantóbb
ez, mivel szívvel-lélekkel, pártbe-
csülettel dolgoztunk együtt hosszú
éveken át, a súlyos és vészterhes há-
borús időket, majd az ország háború
utáni helyreállításának időszakát is
beleértve. Mindaz, ami életemben
ér valamit, a veled való közös mun-
kánkkal kapcsolatos: az első naptól
fogva, amikor 1938-ban a Belügyben
kellett rendet teremtenünk, és veled
együtt a perek felülvizsgálatát végeztük
és segítségeddel új káderekkel
erősítettük meg a Belügyet, majd az
Állami Honvédelmi Bizottságban
végzett megfeszített munka, amikor
a párt akaratából minket bíztak meg
annak megszervezésével, hogy a mi-
nisztériumi ágazatok alá tartozó vál-
lalatok a szükséges mennyiségben
szállítsanak repülőgépeket és moto-
rokat, fegyverzetet és lőszeret, aztán
a SZU Népbizottságának Tanácsá-
ban az operatív bizottságban végzett
együttes munkánk a népgazdaság
háborús működésének megszerve-
zésében, és amikor mindkettőnket
Kaganovics és Mikojan elvtársak-
kal együtt a kulcsfontosságú vasúti
közlekedés frontjára vezényeltek,
amit keményen kézben kellett tartá-

ni. A háború első heteiben, amikor
nyitva állt a nyugati front és a német
nagyon szorongatott, akkor a Főha-
diszállás és személyesen Sztálin elv-
társ parancsára együtt fogtunk hozzá
az Állami Honvédelmi Bizottság ve-
zetése alatt a tartalékfront megszer-
vezésének a moszkvai körzet védel-
mére és rövid idő alatt 15 teljes értékű
csekista csapat-hadosztályt hoztunk
létre. Ezzel egy időben téged a sztá-
lingrádi, engem a kaukázusi frontra
vezényeltek. Ki kell mondani, hogy
mi mindenkor lelkiismeretesen vég-
rehajtottuk a párt megbízatásait,
soha nem kíméltük erőnket és nem
ismertünk félelmet. A háború után
pedig az elpusztított területek hely-
reállítására létrehozott Bizottságban
dolgoztunk együtt. Külön kell emlí-
tenem sok éves együttes munkánkat
a Minisztertanács mellett működő
Különleges Bizottságban, amelyet
az atomfegyver létrehozására alakít-
tottak, utóbb pedig a „Kométa” és
„Berkut” rendszerű irányítható ra-
kétalövedékek gyártásával foglalko-
zott. Sose felejttem a te hatalmas elv-
társi és emberi együttérzésedet, ami-
kor 1948-ban általad ismert okokból
nyomott hangulatban felszálltam a
repülőgépre a kazahsztáni Szemipa-
latyinszk felé, ahol, mint ismeretes,
akkor hajtották végre az első kísérle-
ti atomrobbantást. Mint azt te is jól
tudod, az utóbbi időben pedig már
Ny. A. Bulganyin elvtárs is tudja, a
Különleges Bizottság által kontrolált

Első és Második Főigazgatóság, illetve a hozzájuk tartozó vállalatok és tudományos-technikai erőik, laboratóriumok, tervezőirodák és intézetek kolosszális eredmények és Hazánk büszkeségei. Mellékesen jelentetem neked és kiadtam az utasítást, hogy a Kormány számára részletes jelentést készítsenek az atomügyek állásáról. Már ebben az évben több robbantásra is sor fog kerülni, közöttük az egyik modell egy 250-300 ezer tonna trotilnak megfelelő szupererős bomba felrobbantása lesz. A „Berkuttal” folyó kísérletek is sikeresen zárultak. Most már csak a sorozatgyártást kell biztosítani és ezen a téren is nagy az előrehaladás a megfelelő minisztériumok megfelelő kádereinek köszönhetően. A lényeg az, hogy a „Kometa” és a „Berkut” alapján óriási lehetőségek rejlenek az irányítható rakétalövedékek további fejlesztésében, mind a pontosságot, mind a gyorsaságot és távolságot tekintve.

A kormány számára most külön jelentés készül erről. Ezeket a fegyvereket tovább kell fejleszteni, ez a jelenben a jövő fegyvere, amellyel fel kell szerelnünk országunk hadseregét. Az USA és Anglia kivételes jelentőséget tulajdonítanak ennek. Ismétlem, mindezt azért érhattük el, mert a Párt és a Kormány így rendelkezett, de hozzá kell tennem, hogy mi ezen a téren is együtt dolgoztunk. Szinte egyidejűleg váltottak

le téged a KB-ból, engem a Belügyből és kezdtünk el együtt dolgozni a Népbiztosok Tanácsában [értsd: a szovjet kormányban] becsülettel és pártszerűen, a többi elvtárssal Molotov, Kaganovics, Bulganyin, Vorosilov, Mikojan elvtársakkal együtt, majd, miután áthelyezték Moszkvába, Hruscsov elvtárral is. Munkánk, odaadásunk a KB-nak és a Kormánynak meggyőzte Sztálin elvtársat, hogy nem volt igaza [abban, hogy leváltott minket]. Nem is beszélve a legkülönfélébb megbízatásokról, amelyeket a KB, a kormány és személyesen Sztálin elvtárs adott nekünk, ami nagyon gyakran veszélyes, türelmet igénylő munkát jelentett, amelyben mi mindig az elvszerű tárgyilagosságra törekedtünk, nem voltak külön érdekeink, és úgy alakult, hogy ezért tíz éven át szinte minden nap találkoztunk és a beszélgetéseink is mindig az ügyekről, az emberekről szóltak, hogyan lehetne ezt vagy azt a munkát jobban megszervezni, ezt vagy azt a megbízatást jobban teljesíteni. Mindig igényeltem, hogy megtanácskozhassam veled, mert az mindig javára vált az adott ügynek. A te személyedben én az idősebb, sokat tapasztalt, nagyszabású, energikus és fáradhatatlan pártvezetőt láttam, ragyogó barátot és elvtársat, és soha nem fogom elfelejteni milyen szerepet játszottál egy sor ügyben, különösen amikor össze akartak kötni

engem a grúziai eseményekkel. Amikor pedig Sztálin elvtárs nem volt többé, gondolkodás nélkül én is téged neveztelek meg, akárcsak a többi elvtársak a Kormányfőnek és úgy véltem, ahogy ma is vélem, hogy ez volt az egyetlen helyes lépés. Ezt követően még inkább meggyőződtem arról, hogy pontosan te vagy az, aki a KB vezető kollektívájával együtt sikeresen fogod a Kormányt vezetni. Az én tragédiám abban áll, hogy amint fentebb mondtam, több mint tíz éven át igazi bolsevik barátság fűzött minket egymáshoz, a legkülönbébb és legbonyolultabb helyzetekben dolgoztunk szívvel-lélekkel együtt és senki nem tudta megtörni számomra oly értékes és nélkülözhetetlen barátságunkat, most pedig kizárólag az én hibámból, mindent elveszítettem, ami minket összefűzött. (...)

(...) Nyikita Szergejevics! Nem számítva az utolsó esetet a KB Elnökségi ülésén [ahol Beriját letartóztatták – Sz. Á.], amikor te keményen és haragosan lehordtál engem, amivel teljes egészében egyetértek, mindig nagy barátok voltunk és mindig büszke voltam rád, mint nagyszerű bolsevikra és nagyszerű barátokra, amiről nem egyszer beszéltem is neked, és amikor lehetőség volt rá, Sztálin elvtársnak is. Mindig nagy becsben tartottam barátságodat. (...)

L. P. Berija levele az SZKP KB Elnökségének⁵

1953. július [2.]

Malenkov, Hruscsov, Molotov, Vorosilov, Kaganovics, Mikojan, Pervuhin, Bulganyin és Szaburov elvtársaknak.

Kedves elvtársak, bírósági eljárás és nyomozás nélkül öt napos fogva tartás után, mely alatt egyetlen kihallgatás sem volt, akarnak leszámolni velem, könyörgöm, ne hagyják ezt, kérem azonnali közbeavatkozásukat, különben már késő lesz. Közvetlenül telefonon kell megelőzni ezt.

Kedves elvtársak, könyörögve kérem, jelöljenek ki egy felelősen és kivételes szigorral eljáró bizottságot, amely Molotov és Vorosilov elvtársakkal az élén a lehető legszigorúbban vizsgálja ki az ügyemet. Hát csakugyan nem érdemes rá a KB Elnökségének egy tagja, hogy ügyét gondosan kivizsgálják, megfogalmazzák, mivel vádolják őt, magyarázatot követeljenek tőle, tanúkat hallgassanak meg.

Ez minden szempontból az ügy és a KB javára is válna. Kedves elvtársak, hát csakugyan nincs más, nincs jobb megoldás a KB egyik tagja, saját elvtársuk ügyében, mint öt napos tömlöcben sínylődés után kivégezni őt.

Még egyszer könyörögve kérem mindannyiukat, különösen azokat az elvtársakat, akik Lenin és Sztálin

elvtársalegyütt dolgoztak és nagy tapasztalatokkal és kellő bölcsességgel vannak fölvértezve az ilyen bonyolult ügyek megoldásához, Molotov, Vorosilov, Kaganovics és Mikojan elvtársakat, Lenin és Sztálin emlékére kérem, könyörgöm, avatkozzanak, és pedig haladék nélkül avatkozzanak közbe és mindannyian meg fognak győződni róla, hogy tökéletesen tiszta, az Önök becsületes és hűségese barátja, a párt hűségese tagja vagyok.

Országunk hatalmának, és a mi Nagy Pártunk egységének erősítésén kívül, engem soha semmi más nem vezetett.

A KB-nket és a Kormányunkat semmivel nem támogattam kevésbé

bármely más elvtársnál és mindent megtettem értük, amit tudtam. Állítom, hogy az összes ellenem emelt vádat vissza fogják vonni, ha csakugyan ki fogják vizsgálni őket. Mire való ez a gyanús nagy sietség? Malenkov és Hruscsov elvtársakat arra kérem, hogy ne makacskodjanak tovább: hát csakugyan olyan rossz lesz az, ha az elvtársukat rehabilitálják. Újból és újból könyörgöm Önöknek, hogy avatkozzanak közbe és ne engedjék, hogy öreg és ártatlan barátjuk elpusztuljon.

Az önök Lavrentyij Berijája

FORDÍTOTTA SZILÁGYI ÁKOS

JEGYZETEK

1. Nyikita Petrov: *Po szcenariju Sztalina: rol organov NKVD-MGB SzSzsZR v szovjetizacii sztran Centralnoj i Vosztocnoj Jevropi 1945–1953 gg.* [Sztálin forgatókönyve szerint: a Szovjetunió Államvédelmi és Belügyi szerveinek szerepe Közép- és Kelet-Európa országainak szovjetizálásában 1945–1953.] ROSZSZ-PEN, Moszkva, 2011. 255–260.
2. Gyelo Berija. *Prigovor obzsalovanyiju nye podlezsit.* (Szerk.: V. N. Hausztov), Mezsduarodnij Fond 254–257. „Demokratija” – Alekszandr Jakovlev Alapítvány, Moszkva, 2012. 254–256.
3. *K resenyiju voprosza o Berii* címen fennmaradt az összeesküvőkhöz állt Malenkovnak a Minisztertanács – vagyis a szovjet kormány – 1953. június 26-i

ülésén (itt tartóztatták le Beriját) saját felszólalásához készült piszkozatos feljegyzése a 10. sz. jegyzőkönyvhöz csatolva. In Lavrentyij Berija 1953. Sztjenogramma ijulszkovo plenuma CK KPSZSZ i drugije dokumenti. Pod red. akad. A. Ny. Jakovleva, MFD, Moszkva, 1999. 69–70.

4. Gyelo Berija. *Prigovor obzsalovanyiju nye podlezsit.* (Szerk.: V. N. Hausztov), Mezsduarodnij Fond 254–257. „Demokratija” – Alekszandr Jakovlev Alapítvány, Moszkva, 2012. 13–18.
5. Gyelo Berija. *Prigovor obzsalovanyiju nye podlezsit.* (Szerk.: V. N. Hausztov), Mezsduarodnij Fond 254–257. „Demokratija” – Alekszandr Jakovlev Alapítvány, Moszkva, 2012. 19–20.

© Fortepan, 1951, Amerikai Egyesült Államok

A Metropolitan Bell Symphony Orchestra koncertjének fölvétele. Az orosz férfi, családja védelmében arcát eltakarva, üzenetet olvas fel az orosz hallgatóknak. A felvételt az Amerika Hangja és a Szabad Európa Rádió sugározta.